

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Så er vi ved at nå til vejs ende med ændring af udlændingeloven, og jeg vil da godt sige justitsministeren og embedsmændene i justitsministeriet tak for et godt samarbejde om disse nødvendige ændringer i lovgivningen, ændringer, som jeg mener er nødvendige, dels fordi sagsbehandlingstiden er uacceptabel i dag, dels også fordi de kritikere, der har været her i salen og andre steder, jo ikke på nogen måde har kunnet pege på nogen andre brugbare løsninger til at nedbringe en sagsbehandlingstid, som alle erklærer er utilfredsstillende. Derfor har disse ændringer været nødvendige.

Det har jo ikke her under den seneste del af debatten skortet på kraftige udtryk. Der har været talt om »standretter«, der har været talt om »afvisning ved grænsen«, og en enkelt ordfører her i salen var lige ved at svinge sig op til at sige, at vi nu overtrådte menneskerettighedskonventionen og FNs flygtningekonvention. Jeg synes, de påstande er helt uhyrlige og i virkeligheden udtryk for en grov vildledning af befolkningen. De, der vil sætte sig ind i, hvad disse regler går ud på, vil se, at også i de åbenbart grundløse sager bliver der ydet endog store retsgarantier og retsgarantier, som ikke bare er på papiret, men som er reelle derved, at vi sikrer, at Dansk Flygtningehjælp, der positivt vil medvirke, også får de ressourcer, der er fornødne for, at denne medvirken kan give en reel sikkerhed. Det synes jeg er meget vigtigt, og det har vi lagt afgørende vægt på.

Jeg tør også godt sige til den megen snak om retssikkerheden, at også efter disse ændringer vil der ikke være ét land, man kan pege på, som har større retsgarantier over for asylansøgere end Danmark, og det gælder både asylansøgere, som har vanskelige sager, som er åbenbart positive, og de asylansøgninger, som på forhånd må anses som åbenbart grundløse.

Til allersidst vil jeg godt sige – og det synes jeg også er nødvendigt at understrege for forståelsen af dette spørgsmål – at der ikke bliver ændret på betingelserne for at blive godkendt som flygtning i Danmark med de

regler, vi her opstiller. Den megen snak om, hvorvidt dette her nu giver færre eller flere flygtninge, har altså ikke noget at gøre med, at der skulle ændres i flygtningebegrebet, for det ændres overhovedet ikke. Om der kommer færre eller flere asylansøgere, afhænger fuldstændig af, hvilke kategorier af personer der søger til Danmark for at få ophold i Danmark; så den megen snak om antallet er efter min mening aldeles meningsløs. Jeg er meget tilfreds med, at vi er et meget stort flertal her i folketinget, der nu kan gennemføre disse ændringer i udlændingeloven.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var i anledning af den socialdemokratiske ordførers bemærkninger om, at ingen af kritikerne har anvist andre måder til at fremme behandlingen af, om et menneske, der søger asyl i Danmark, kan godkendes som flygtning eller ej. Jeg synes, det er urimeligt over for såvel hr. Gammeltoft-Hansen som fru Lise Østergaard, og jeg kunne såmænd i den forbindelse også tage justitsministeren med. Hr. Gammeltoft-Hansen og fru Lise Østergaard har peget på, at en bedre forberedelse i direktoratet ville fremme behandlingstiden; det er oven i købet blevet sagt fra hr. Gammeltoft-Hansens side, at det kun tager en tredjedel af tiden at behandle sagerne i flygtningenævnet, når de er godt forberedt. Det samme har fru Lise Østergaard peget på, og justitsministeren har peget på, at hvis man giver en advokat, så kommer de rigtige oplysninger frem.

Jeg skal nok selv for mit eget vedkommende vende tilbage til sagen, men jeg synes, det er urimeligt, at man fra den socialdemokratiske ordførers side om bl.a. den tidligere socialdemokratiske minister siger, at man ikke har peget på, hvordan man kan fremme appelbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg skal blot sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at mig bekendt er hverken fru Lise Østergaard eller hr. Gammeltoft-Hansen medlem af folketinget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nej, det er netop det, de ikke er, og derfor kan de ikke stå og forsvare sig selv. Derfor synes jeg, det er ekstra urimeligt, at man giver deres mening forkert.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne slutte mig til, hvad hr. Torben Lund sagde. Det er sjældent, vi sådan enigt kan slutte os til, hvad der er sagt fra den socialdemokratiske ordførers side, men jeg føler trang til at gøre det her, fordi det er så væsentligt for os, at vi stadig i vores lovgivning om udlændinge har en meget bred baggrund, og det får vi bl.a. ved, at det konservative folkeparti sammen med socialdemokratiet og en række andre partier faktisk stadig væk søger at finde frem til rimelige og nødvendige løsninger på dette område.

Der er også grund til at takke både ministeren og hans stab for det, de har hjulpet os med at få klaret igennem her.

Der er jo ingen, der rører ved det materielle med hensyn til adgangen til at få asyl her i landet. Vi laver en anden fremgangsmåde også af hensyn til dem, der søger asyl, for at de ikke bl.a. gennem lang ventetid her skal få falsk forhåbning om at kunne blive her i landet. De har krav på at få deres sag fremmet til afgørelse, lige så vel som andre har det, og vi finder, at den løsning, der nu er skabt, giver de fornødne retsgarantier, således at vi fortsat fuldt ud kan være den lovgivning, vi gennemfører her, bekendt over for alt og alle.

Hr. Bernhard Baunsgaard har allerede bragt professor Gammeltoft-Hansens navn ind i billedet. Jeg synes derfor, der er grund til med en gengivelse af, hvad han har sagt i sin artikel om retssikkerhed i asylsager, at sige, at et system, hvorefter man udskiller en del af sagerne til endelig afgørelse i første instans under kontrol af Dansk Flygtningehjælp, stadig indeholder en relativt høj grad af retssikkerhed for den samlede mængde af flygtninge, der søger til Danmark, og det indeholder i hvert fald en højere grad af retssikkerhed, end hvis man blot lader den nuværende procedure fortsætte uændret.

Det er ham, der måske på mange punkter har været kritisk indstillet over for det, der er sket, men her har han faktisk markeret sin

enighed i, at vi får en ordentlig ordning på dette område.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at vi fuldt og helt går ind for og stemmer for dette lovforslags endelige vedtagelse.

Ebba Strange (SF):

Lovforslaget har været til behandling igen i retsudvalget mellem anden og tredje behandling, og det har givet os nogle nye svar, men ikke så forfærdelig mange nye oplysninger.

Hr. Torben Lund vender nu tilbage til den diskussion, vi også havde ved førstebehandlingen om, hvad dette her egentlig drejer sig om, og hr. Torben Lund kritiserer en gang til os, der er imod lovforslaget, for ikke at komme med andre forslag til nedbringelse af tiden. Jeg skal ikke gentage den diskussion, men hvis hr. Torben Lund ikke synes, at de forslag, der er fremkommet til at nedbringe sagsbehandlingstiden, er gode nok, så er det selvfølgelig hans gode ret. Men så bliver det vel til syvende og sidst et spørgsmål om, hvad der er vigtigst: at få nedbragt sagsbehandlingstiden eller at få sikret de bedst mulige retsgarantier, og her er det for SF vigtigst at få sikret de bedst mulige retsgarantier.

Men i øvrigt har det været lidt svært at finde ud af, om dette lovforslag først og fremmest drejer sig om at få nedbragt behandlingstiden, eller om det drejer sig om at få nedbragt antallet af flygtninge. Jeg påstod ved førstebehandlingen, at det var nedbringelsen af antallet af flygtninge, der var det afgørende. Jeg har tilladt mig at gentage det i den tillægsbetænkning, der er afgivet her til tredjebehandlingen, og det har jeg bl.a. på grund af nogle af de svar, vi har fået på spørgsmål, vi har stillet. Jeg skal citere fra justitsministerens svar på retsudvalgets spørgsmål 33. Det er afgivet, efter at vi havde en drøftelse, dels under andenbehandlingen og dels i udvalget, om at beskikke en advokat allerede i første fase, hvor en asylansøgers ansøgning bliver erklæret for åbenbart grundløs. Han får at vide, at han kan få lov at snakke med en repræsentant for flygtningehjælpen. Her foreslog det radikale venstre med vores støtte, at man allerede på det tidspunkt bevilgede vedkommende en advokat. Det blev afslået af regeringspartierne og soci-

[Bernhard Baunsgaard]

bliver godkendt i Danmark. Men måtte jeg spørge, om justitsministeren så ikke i de pjecer, der uddeles, når man søger asyl i Danmark, ganske klart ville oplyse om, at en asylansøger i Danmark ingen som helst chance har for at blive godkendt som flygtning, medmindre han er blevet forfulgt i sit eget land på grund af race, religion, politisk holdning eller social status? For sådan er kendsgerningerne jo. Vi fører en meget striks politik med hensyn til godkendelse af flygtninge. Og jeg tror, at det ville være den nyttigste oplysning, der overhovedet kunne gives til de mennesker, der flygter fra deres eget land på grund af krig eller borgerkrig.

Jeg ved godt, at en række medborgere i Danmark har en anden opfattelse af, om det er en pligt for os som mennesker at hjælpe folk, der også flygter fra krig og borgerkrig. Men hvorfor ikke sige ligeud i pjecerne som det allerførste, at medmindre man har været forfulgt i sit eget land på grund af race, tro, politisk holdning eller social status, så har man ingen som helst chance i Danmark? Det ville være en velgerning. Men selvfølgelig ville vort pæne billede i udlandet derved måske krakelere lidt. Jeg synes, det er så meget nødvendiggere, at vi får denne oplysning frem i pjecerne, som det jo ikke fra flertallets side har været muligt at få en fast definition af, hvad »åbenbart grundløse« er.

Det er bemærkelsesværdigt, at flertallet har valgt netop i dag til at gennemføre dette indgreb i den hidtil gældende lov om udlændinges adgang til riget, for netop i disse dage fejrer FN og højtideligholder konventionen om menneskerettighederne.

Så ved jeg godt, at man siger: dette er ikke et indgreb i menneskerettighederne. Men det er, fordi man ikke vil se sandheden i øjnene. Danmark har erfaringer for så vidt angår opfyldelse af menneskerettighederne over for en meget svært belastet gruppe flygtninge, dem, der har været udsat for tortur i deres eget land eller forfølgelse fra myndighederne. Meget ofte, når disse mennesker stilles over for myndigheder i et fremmed land, tør de ikke fortælle, hvad de har været ude for. Det er derfor, jeg fremhæver, at netop på denne dag, hvor man skal højtideligholde FN's menneskerettighedskonvention, så vælger Danmark at ændre i sin flygtningelov på en sådan måde, at man ved, at man udelukker en gruppe af mennesker, der fremfor andre bur-

de godkendes som flygtninge, nemlig de forfulgte, der ikke tør fortælle myndighederne i det fremmede land, hvad de har været ude for.

Vi ved fra justitsministerens oplysninger, vi ved fra de oplysninger, som vi har fra den tidligere formand for Dansk Flygtningehjælp, hr. Gammeltoft-Hansen, der jo har været medlem af flygtningenævnet, at man omstøder en række afgørelser fra direktoratet. Og justitsministeren følger jo til den 19. november 1985 i svaret på spørgsmål 15 til udvalget, at nye oplysninger er fremkommet under samtalen med den beskikkede advokat. Og det nægter man nu disse mennesker. Det er derfor, jeg siger, at Danmark er det eneste land, der har erfaring for, at hvis vi stryger den beskikkede advokat, og hvis vi ikke giver appelmulighed, så yder vi ikke menneskerettighed til netop en meget svært belastet gruppe appelansøgere. Det er derfor, det er så tragisk, at man har valgt lige netop denne dag, hvor verden i øvrigt fejrer menneskerettighedserklæringen, til at indskrænke muligheden for at få den opfyldt i Danmark.

Lenger (VS):

De svar, som retsudvalget har modtaget på 15 spørgsmål mellem anden og tredje behandling, viser, hvor ynkeligt begrundet denne lovændring er.

Trods to spørgsmål og et yderligere antal spørgsmål herom allerede mellem første og anden behandling er det endnu ikke lykkedes for justitsministeren at give nogen klar og fyldestgørende definition på, hvad der egentlig forstås ved »åbenbart grundløs«, og det er jo det begreb, som nu bliver alfa og omega i hele den danske flygtningelovgivning. Det er jo det, som er det allerførste, der skal tages stilling til i enhver sag.

At vedtage en lov med en så upræcis beskrivelse af, hvilke sager der skal behandles hvordan, kan ikke opfattes på anden måde end som en klar svækkelse af asylansøgernes retssikkerhed.

Trods skriftlige spørgsmål i retsudvalget og nogle flere spørgsmål her i salen ved lovforslagets anden behandling er det heller ikke endnu lykkedes at få en forklaring på, hvorfor et flertal bestående af regeringspartierne, socialdemokratiet og fremskridtspartiet nedstemte ændringsforslaget om mulighed

[Ebba Strange]

aldemokratiet, og ministeren svarede på det omtalte spørgsmål:

»Advokatbeskikkelse vil formentlig medføre en vis forsinkelse af sagernes behandling, men dette synspunkt er ikke afgørende for vurderingen af en sådan advokatbeskikkelsesordning.«

Det vil sige, at det så er noget andet, der er afgørende. Dette andet, der er afgørende – det har vi fået gentaget mange gange dels fra socialdemokratiet, dels fra regeringspartierne – er, at man betragter det som en tilstrækkelig retsgaranti, at flygtningehjælpen kommer ind i billedet.

Vi ved imidlertid – og det har vi fået så mange tilkendegivelser om – at en asylansøger ofte først kommer med det, der ligger dybest i hans oplevelser af, hvad han har været udsat for, når han får lejlighed til at tale med en advokat. Vi ved, hvor belastende det er at sidde og udfylde spørgeskemaet, lige så snart man er kommet til landet. Vi ved, at der er mange oplysninger, der ikke bliver givet i det spørgeskema, og derfor ville vi have syntes, det havde været en betryggelse og en styrkelse af retssikkerheden, at advokaten havde været inde i billedet på et tidligt tidspunkt. Derfor min påstand om, at dette her handler om at få nedbragt antallet af flygtninge.

Jeg vil godt underbygge det med citater fra en artikel i Berlingske Tidende den 5. december 1985, og det er ikke en hvilken som helst person, der er blevet interviewet, det er såmænd direktøren for direktoratet for udlændinge, hr. Claus Tornøe. Han anslår, at ca. en tredjedel af de asylansøgere, der kommer til landet, vil få prædikatet »åbenbart grundløse« hæftet på sig. Af disse regner man så i direktoratet med at mellem 10 og 20 pct. vil blive omstødt af flygtningehjælpen, så de kommer tilbage i systemet, og de resterende ca. 15 pct. regner Tornøe med vil blive sendt ud af landet. Det er jo et ret stort tal, når man tager i betragtning, at det i det svar, vi har fået i retsudvalget på spørgsmålet om, hvor mange der hidtil er blevet behandlet efter »åbenbart grundløs«-paragraffen i den nugældende udlændingelov, er 114.

Ministerens skriver i bemærkningerne til sit lovforslag, at i Sverige regner man med, at et sted mellem 10 og 20 pct. af asylansøgerne er »åbenbart grundløse«. Der er et stykke vej

derfra op til den tredjedel, Claus Tornøe taler om.

Vi er meget kedede af i socialistisk folkeparti, at dette lovforslag bliver vedtaget. Vi ved, at der allerede i dag træffes forkerte afgørelser i flygtningenævnet. Det kan ikke være andet, når afgørelserne skal træffes på et skønsmæssigt grundlag, og det skal de for en række af de mennesker, der søger de facto-flygtningestatus. Vi frygter meget – og vi synes efterhånden, det er velbegundet – at der vil komme flere afslag, flere forkerte afslag, flere afslag, hvor der burde have været givet asyl. På den baggrund er det klart, at vi går imod lovforslaget her ved tredje behandling, og jeg kan godt sige, at det er med stor frygt, at vi erfarer, at et flertal vil vedtage det. Vi er bange for, at det går ud over den humane behandling, som vi gerne ville give asylansøgere efter den udlændingelov, der gælder i øjeblikket. Vi er bange for, at denne ændring er med til at forringe Danmarks anseelse som et af de lande, der giver asylansøgere den bedst mulige behandling.

Det er meget godt at stå her og sige, at vi stadig væk er et af de lande, der giver asylansøgere den bedste behandling. Når vi ved, hvordan der bliver strammet til i Sverige, når vi ved, hvordan der bliver strammet til i andre af de europæiske lande, kan det hurtigt gå tilbage for Danmark også, og det skal i hvert fald ikke være med SFs stemmer, det kommer til at foregå.

Jeg skal sige til allersidst, at det også har været påfaldende, at hele argumentationen for dette lovforslag er gået på, at det bare var en forenkling af proceduren, der var jo ikke noget indholdsmæssigt i det. Jeg er mere og mere overbevist om, at der er meget indhold i det, og at det er at føre os og befolkningen bag lyset at køre det op på rene procedurespørgsmål.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er beklageligt, at et flertal, socialdemokraterne og regeringspartierne, har valgt at sprænge den enighed, der har været om dansk flygtningepolitik, bortset naturligvis fra fremskridtspartiet. Det må vi jo tage til efterretning.

Man har fra forligspartiernes side talt meget om, at man skal være menneskelig – og menneskelig over for den gruppe, der ikke

[Lønger]

for advokatbeskikkelse, som var stillet, og som der blev stemt om ved andenbehandlingen.

Ganske vist siger justitsministeriet, at advokatbeskikkelsen vil betyde en vis forsinkelse af sagsbehandlingen, og det er da også noget af en forklaring naturligvis, men straks efter siger justitsministeren så også, at denne forklaring ikke er afgørende. Hvad der så er afgørende, det må stå hen i det uvisse. Nogen forklaring på, hvorfor regeringspartierne og socialdemokratiet og fremskridtspartiet stemte på den måde ved anden behandling, har vi endnu ikke fået. Sådan skulle det altså ikke være, må vi bare konstatere.

Mest skandaløst er dog justitsministerens forsøg på at bortforklare, at han har administreret udlændingeloven på en måde, der ikke er helhjertet. Først siger han, at når flygtningenævnet ændrer direktoratets afgørelser, så er det, fordi asylansøgeren har givet en ny forklaring i forbindelse med nævnsbehandlingen, og det bruger han som forklaring på, at så er direktoratets vurdering ikke anfægtet. Nej, men det, der er anfægtet, er det grundlag, som det er lykkedes direktoratet at tilvejebringe for sin egen vurdering, og det er der også grund til at anfægte. Det er her, administrationen ikke har været helhjertet; man har ganske enkelt ikke stimuleret den enkelte asylansøger til at fortælle om sine oplevelser, og den stimulering, der kunne ligge i, at man beskikkede en advokat, også når sagerne behandles efter den kommende procedure, ville man altså heller ikke være med til.

Dernæst påpeger justitsministeren så, at nævnets afgørelser i øvrigt ikke sjældent træffes med en betydelig dissens, hvad det så end skal illustrere; det kommer for mig at se ikke sagen ved. Men det får mig i hvert fald til at indskyde, at nu, hvor regeringspartierne og socialdemokratiet har brudt den brede enighed, der var om flygtningepolitikken, er netop spørgsmålet om sammensætningen af flygtningenævnet en af de ting, som vi vil begynde at se nærmere på. Umiddelbart er flygtningenævnet jo en slags anden instans, men en noget særpræget anden instans, hvor førstinstansen jo i realiteten er repræsenteret med op til 3 ud af 7 medlemmer, svarende til at byretsdommeren også havde sæde i landsretten, når en sag kom dertil.

Dernæst tager ministeren så fat på det mere moralske. Ansøgeren har jo ikke manglet

muligheder for at fremkomme med forklaring på et tidligere tidspunkt, siger ministeren, for det indskærpes hele to gange. Ja, hvor snæversynet har man lov at være? Tror justitsministeren, at den asylansøger, som har været igennem forfølgelse, tortur og måske overværet henrettelser af familie og venner, pludselig kan fortælle om de ting, som han har oplevet, til vildt fremmede mennesker, bare fordi man indskærper ham det? Tror ministeren, at det er rent pjat, når de siger på centeret for torturofre, at det tager lang tid, før de får den slags oplysninger ud af folk? Tror ministeren, at han kan klare med en indskærpning, hvad uddannede psykologer skal bruge dage og uger på at få frem? Det er i sandhed en forbløffende evne.

Endelig siger justitsministeren, at flygtningenævnet i mange tilfælde afviser nye forklaringer som utroværdige, som det hedder. Ja, netop, det er det, der sker. Det er netop det, der i de fleste tilfælde er den sikre gevinst for en ikke-helhjertet administration af udlændingeloven: så vil flygtningen tage sig ud som utroværdig.

Og med lovforslaget sker der i stedet noget andet. Nu kan man slippe af med et stort antal asylansøgere allerede i løbet af en uge. Direktoratet og ministeren risikerer ikke mere at skulle lide den tort, at ansøgere, som var karakteriseret som åbenbart grundløse, ender med ikke blot at få flygtningestatus, men oven i købet bliver anerkendt som konventionsflygtninge.

Så kan hr. Torben Lund godt sige, at lovforslaget ikke ændrer ved selve indholdet i det danske flygtningebegreb. Det vil jeg også gerne medgive hr. Torben Lund at det ikke gør, det er stadig væk det samme flygtningebegreb, vi bruger, men lovforslaget hindrer folk i at nå frem til en egentlig sagsbehandling, så de får mulighed for overhovedet at bruge det flygtningebegreb, som ganske rigtigt fortsat er uændret.

Og det er ikke så få asylansøgere, som skal afvises på den måde. Direktør Tornøve kom uden tvivl meget tæt på sandheden, da han til Berlingske Tidende den 5. december 1985 sagde, at det nok var en tredjedel, der ville blive dømt åbenbart grundløse. Ganske vist vil ministeren ikke vedkende sig udtalelsen i sit svar til retsudvalget, men det er for så vidt også lige meget, for i et andet svar fra ministeren til retsudvalget, nemlig om kapa-

[Lønger]

citeten af det nye modtagelsescenter, aflslører ministeren, at direktør Tornøe i virkeligheden lukkede op for de inderste tanker; ellers var der nemlig ikke behov for de 450 pladser, som ministeren oplyser at der skal være. Alene af den grund er der meget, der tyder på, at det er helt korrekt, hvad Tornøe har udtalt. De 450 pladser er et antal, som oven i købet kan fordobles eller mindst fordobles, som ministeren udtrykker sig.

Det er i sandhed en ændring, socialdemokraterne her er med til. Man føler sig hensat til den tid, da de selv havde justitsministerposten. Det, der er tale om, er, at socialdemokratiet giver efter for den stemning, som gennem længere tid er blevet oppisket i befolkningen, ikke alene af fremskridtspartiet, men også gennem de udtalelser, som justitsministeren fremkom med allerede sidste år i oktober, og som hr. Gammelgaard kom med i november, da han talte om tosegodhed i forbindelse med dansk flygtningepolitik. Den slags bemærkninger er selvfølgelig med til at give et bestemt indtryk af dansk flygtningepolitik og vil også tale til bestemte negative sider i befolkningen. Det er det, socialdemokratiet nu er med til, og som det burde holde sig for god til.

Ole Espersen (S):

Jeg beklager ligesom andre ordførere, at den næsten enstemmige opbakning, der hidtil har været om vores udlændingelovgivning, ikke længere er til stede. Jeg må imidlertid sige, at jeg tror ikke, det kunne have været anderledes, ulykkeligvis.

Jeg går imidlertid ud fra, at der, når nu denne lovændring er vedtaget, på ny vil være vilje til under de givne vilkår at sikre den bedst mulige administration af lovgivningen, og at asylansøgenes forhold i det hele taget bliver de bedst mulige.

Med hensyn til det sidste er der et par forhold, der har bekymret mig og min gruppe.

Det er jo en kendsgerning, som det har været nævnt nogle gange i dag, at det for asylansøgerne er lang tid at vente på en afgørelse. Dette tidsrum vil fortsat forblive langt, det er der ingen tvivl om. Selv om vi får denne justering, vil der blive tale om mange måneders venten, og i den tid er der forskellige forhold, som vi, synes vi, må rette på, nu da vi ikke blot kan sige til os selv, at

det måske er en periode på ½ års tid, hvor der er nogle store problemer, og så forsvinder de efterhånden. Det gør de ikke. Vi må forestille os, at vi i endnu måske et par år eller mere vil have disse lange ventetider.

Det stiller nogle krav til os. Vi mener ikke, at det er forsvarligt længere, at voksne asylansøgere går uden nogen som helst form for beskæftigelse i månedervis. Det er vores opfattelse, at de bør have tilbud om undervisning – det kan være i dansk, det kan være i engelsk, blot noget rent elementært, så de kan tage en bus, gå på indkøb, eller hvad der nu kan være tale om. En sådan undervisning må naturligvis under ingen omstændigheder give dem en forventning om, at det er ensbetydende med, at deres ansøgning bliver godkendt, men i betragtning af, at disse problemer ser ud til at være vedvarende, er det vores opfattelse, at de må have et tilbud om et eller andet, der kan få deres dagligdag til at forløbe mere tilfredsstillende, end det er tilfældet i øjeblikket.

Det gælder også børnene. Der er jo mange børn med i de familier, der søger asyl her. Det er børn i den skolepligtige alder, som ikke får nogen form for undervisning overhovedet, og det mener jeg ikke er acceptabelt i længere tid. Jeg mener ikke, det kan være rigtigt, at et barn i måske 8–9–10 års alderen risikerer i et år eller to at befinde sig et sted uden nogen som helst form for undervisning. Jeg ved, at både oplysningsforbundene og andre vil være i stand til at løse de problemer, jeg har nævnt her.

Et andet problem, jeg vil nævne, er spørgsmålet om tilstrækkeligt sundhedspersonale i modtagelsescentrene. De mange ulykkelige problemer, vi hører om fra de forskellige centre, er bl.a. udtryk for, at den psykiske belastning hos asylansøgerne, før de kom til Danmark, har været stor og fortsat er det. Det er vores indtryk, at en forøgelse af sundhedspersonalets antal – det gælder både læger og sygeplejersker – ville kunne hjælpe ganske meget på disse problemer, og derfor vil jeg gerne her afslutningsvis spørge justitsministeren, hvorvidt han deler denne bekymring, og hvorvidt der er mulighed for, at man fra regeringens side vil medvirke til, at disse problemer søges løst på en sådan måde, at opholdet for asylansøgerne bliver anderledes og mere tilfredsstillende, end det er i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er hr. Ole Espersens indlæg, der afføder to spørgsmål fra min side; om så hr. Ole Espersen eller justitsministeren vil svare på dem, er ikke afgørende for mig. Jeg går ud fra, at begge de herrer har overvejet de ting, jeg gerne vil spørge om.

Når man nu stadig væk mener, at der vil være meget lange ventetider, vil jeg gerne spørge: hvor længe skal de, der sidder i Sandholmlejren, vente? For det bliver jo en ganske speciel lejr, vi får deroppe, kan jeg forstå på de beskrivelser, der har været af den. Det er mit første spørgsmål.

Og mit andet spørgsmål burde jeg selvfølgelig have stillet for længe siden, men jeg er blevet inspireret til at stille det nu: har man i forhandlingerne mellem socialdemokratiet og regeringspartierne overvejet at foretage en hurtig behandling af de oplagt velbegrundede ansøgninger i stedet for af de oplagt ubegrundede?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan føje til, at det var netop et af de forslag, som fru Lise Østergaard kom med i sin kronik, at man kunne fremskynde det hele ved at sige, at dem, der oplagt skal godkendes, kan man godkende med det samme, og det sætter vel yderligere hr. Torben Lunds bemærkninger om, at der ikke er fremkommet forslag til fremskyndelse af behandlingen, i relief. Jeg kan kun føje mit spørgsmål til: vil man ikke overveje at gøre det også?

Vedrørende hr. Ole Espersens indlæg skal jeg sige, at der var desværre ikke et eneste ord om den tungt belastede gruppe, som nu udelukkes, fordi de ikke tør åbne sig for myndigheder, mens de måske kunne opfanges, hvis der var tale om en privat advokat.

Må jeg så endelig sige med hensyn til at bedre forholdene for de mennesker, der skal være så længe her i landet, at så længe socialdemokratiet ikke svigter på dette punkt, vil der være et flertal i dette ting for at fremme de forslag, som hr. Ole Espersen kom med.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg kan naturligvis sige, at vi fortsat ikke agter at svigte på nogen punkter, og at vi er glade for, at der vil være flertal for de tanker, jeg kom med, men det er mit indtryk, at der er flere end det radikale venstre, SF og os, der er indstillet på en så human og menneskelig behandling af asylansøgerne som muligt.

Jeg vil godt til fru Ebba Strange sige, at den tid, der formentlig vil gå, når det drejer sig om de tilfælde, hvor man fra de to instansers side antager, at der er tale om åbenbart udsigtsløse ansøgninger, er skønnet til at være mellem en uge og 14 dage. For de andre vil tiden fortsat være ganske lang, forhåbentlig ikke så lang som nu, men det vil alligevel dreje sig om mange måneder.

Så rejser fru Ebba Strange spørgsmålet om en hurtigere behandling af de oplagte tilfælde. Jeg synes, det er en interessant tanke, og jeg er ikke sikker på, at det ikke allerede finder sted i øjeblikket. Jeg tør ikke sige det, men tanken er helt naturlig. Selvfølgelig vil der være situationer, hvor det for nogle asylansøgere kan forekomme mærkeligt, at det, der for dem er så åbenbart og oplagt, ikke anses for at være oplagt, medens det anses for at være oplagt for andre. Der kan blive en følelse af diskrimination. På den anden side er der så vigtige ting, der taler for i hvert tilfælde at undersøge det kriterium, at jeg naturligvis vil være positiv over for, at man prøver at undersøge det.

Kofod-Svendsen (KrF):

Også jeg vil i lighed med flere tidligere ordførere beklage, at vi ikke har det meget brede samarbejde om vores flygtningepolitik, men jeg må sige, at flygtningebegrebet ændres ikke; jeg mener, at den humane flygtningepolitik, som blev vedtaget i 1983, videreføres.

Der er imidlertid opstået et enkelt problem, og det er den lange sagsbehandling. Vi har arbejdet på at få løst dette problem, så vi undgår den menneskelige belastning, som det er, at der kan gå 8-9-10-11-12 måneder for at få en sag behandlet. Det spørgsmål mener jeg er blevet løst under hensyntagen til sikring af retsgarantierne, og derfor kan mit parti medvirke til lovforslagets endelige vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke udbrede mig meget over, at denne forkortelse af tiden ved kristeligt folkepartis hjælp er opnået ved at udelukke en meget svært belastet gruppe af asylansøgere, nemlig dem, der ikke tør tale med myndighederne, fordi de har været udsat for så meget forfølgelse. Men må jeg ikke spørge hr. Kofod-Svendsen, om han så ikke i menneskelighedens navn vil støtte mit forslag om, at der i pjecen klart og udtrykkeligt bliver sagt: medmindre I har været forfulgt på grund af jeres race, på grund af jeres religion, på grund af jeres politiske holdning eller på grund af jeres sociale status, har I ingen chance i Danmark, sådan at det bliver klart for de mennesker, der alene flygter for krigens eller borgerkrigens rædsler, at de skal søge et andet sted hen og ikke til Danmark? Det ville være en virkelig oplysning til dem.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er naturligvis rigtigt, at formelt ændres det flygtningebegreb, som vi opererer med i Danmark, ikke med denne lovændring. Flygtningene består efter den danske udlændingelov af to forskellige kategorier: dels de flygtninge, der er omfattet af FN-flygtningekonventionen, som omfatter dem, der er personligt forfulgt på grund af race, religion, politiske eller sociale forhold. Derudover opererer vi med folk, der af andre og lignende tungtvejende grunde har været udsat for forfølgelse i deres hjemland, og det er jo i paragraffen om det, vi kalder de factoflygtningene, at man nu har sat en slappere elastik ind, idet man gør det væsentlig lettere at komme af med nogle af dem, der vel ikke hører hjemme under FN-konventionen, men som efter den måde, vi har udformet udlændingeloven på, er berettiget til at få asyl i Danmark, naturligvis efter en behandling af deres sag. Det er fra den gruppe, SF er bekymret for at en masse vil ryge ud, og jeg er lige ved at give hr. Bernhard Baunsgaard ret i, at så havde det næsten været mere ærligt at sige ude i verden: vi har strammet vores udlændingelov i Danmark, det meddeler vi jer herved. I skal ikke regne med den humane flygtningepolitik, som vi hidtil har ført. Nu

strammer vi til, og det kommer bl.a. til at gå ud over dem, der ikke med det samme kan dokumentere, at de personlig hører hjemme under FN-konventionen.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg skal sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som jeg også sagde før, at flygtningebegrebet ændres ikke. Så er der, som hr. Bernhard Baunsgaard også vil vide, altid vanskelige grænsetilfælde. Det er der nu, og flygtninge-nævnet vil også fortsat ligesom direktoratet og Dansk Flygtningehjælp stå over for vanskelige afgørelser. Som også professor Gamlemtoft-Hansen har redegjort så udmærket for i en kronik i Berlingske Tidende, har der under den gældende ordning været nogle uhyre vanskelige grænsetilfælde, og det vil der fortsat være med den opbygning, vi har, hvor sager normalt vil blive behandlet til sidst i flygtninge-nævnet, og hvor Dansk Flygtningehjælp for de åbenbart grundløse vedkommende har vetoret. Det tror jeg er den bedst mulige løsning.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg forstår, at hr. Kofod-Svendsen er nødt til at holde sig til den officielle begrundelse, at der udelukkende er tale om en effektivisering af sagsbehandlingen, men vi savner hans kommentar til udlændingedirektoratets direktørs opfattelse af, hvor meget man kan nedbringe flygtningetallet i kraft af denne effektivisering af sagsbehandlingstiden. Det vil jeg gerne høre hr. Kofod-Svendsens kommentar til, for det kan jo ikke være helt ligegyldigt på det ideelle og politiske grundlag, hr. Kofod-Svendsen opererer, hvorvidt ændrede sagsbehandlingsregler kan medføre så væsentlige ændringer i resultatet af en lov, som hr. Kofod-Svendsen også har været med til at vedtage.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg stillede det meget klare spørgsmål, om hr. Kofod-Svendsen vil være med til at støtte, at der fremtidig i pjecerne, der udleveres, når man kommer som asylsøger til Danmark, kommer til at stå: medmindre I har været

[Bernhard Baunsgaard]

udsat for forfølgelse i jeres eget land, har I ingen chance.

Jeg havde næsten lyst til at føje til, at netop i denne sag om asylansøgerflygtninge burde der være fastsat en grænse for, hvor meget vand man har lov til at hælde ud af ørerne.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil da sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at al den oplysning, vi kan give for at forebygge misforståelser, er jeg da enig i at man bør give, men det ændrer da ikke ved, at den procedure, som er lagt, skal følges.

Så vil jeg sige til hr. Leif Hermann, at intentionen med at medvirke for os har været at hjælpe dem, der er udsat for den lange sagsbehandling. Hvor mange der så vil banke på vores dør i fremtiden, vil afhænge af de ydre omstændigheder i verden. Hvis krigen fortsætter i Mellemøsten eller en ny krig udbruder et andet sted eller der sker en omvæltning i et tredje land, kan flygtningestrømmen øges, og så vil antallet af asylansøgere og det antal flygtninge, vi modtager, blive større. Man kan ikke her foruddiskontere udviklingen til næste år og næste år igen.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Både hr. Torben Lund og hr. Hagen Hagensen begyndte med en tak til mig og en tak til embedsmændene for samarbejdet om denne sag. Den vil jeg gerne gengælde. Jeg er ganske overbevist om, at hvis man vil undgå, at løsningen af denne store og vigtige sag bliver en uheldig foreteelse i debatten her i landet, noget, der kælder på alle mulige konfrontationer, skal man gå frem, nøjagtig som regeringspartierne og socialdemokratiet gør i denne sag, nemlig ved at finde løsninger, der kan fjerne de problemer, der er, fjerne det, der naturligt kan fremkalde en modstand, som ingen kan være interesseret i accelererer. Det er det, de fem partier har gjort, og jeg er da glad for, at begge ordførere også i forbindelse med denne sag tænkte på embedsmændenes indsats, embedsmændene både i justitsministeriet og i direktoratet. Og jeg vil gerne medtage politiet, der har en opgave ved afhøringer, en opgave, politiet har i alle lande.

Jeg synes, at netop på baggrund af de særdeles uheldige bemærkninger, der er fremkommet ved andre lejligheder, og som også fremkom i dag fra hr. Lengers side, vendt mod de embedsmænd, der har denne opgave, synes jeg, det er glædeligt, at et stort flertal ikke støtter denne kritik, men tværtimod værdsætter, hvad embedsmændene i justitsministeriet og i direktoratet har foretaget i denne sag for at løse en stor og vanskelig opgave.

Så skal jeg svare på nogle konkrete spørgsmål, der er stillet.

Jeg vil gerne begynde med hr. Ole Espersens spørgsmål om, hvordan vi bedst muligt administrerer ordningen på den mest menneskelige måde, sådan at asylansøgere ikke bare bliver nogle mennesker, der skal opbevares her i landet, således at man prøver at give deres tilværelse et indhold.

Jeg mener, at Røde Kors i et meget betydeligt omfang har medvirket til at give asylansøgernes tilværelse et indhold, og jeg kan glæde hr. Ole Espersen med at sige, at efter de aftaler, vi har med Røde Kors, vil dette blive udbygget. Det vil blive udbygget ikke alene på sundhedsområdet, der er blevet nævnt, men også med hensyn til beskæftigelse af asylansøgerne.

Det er da klart, at undervisningen udgør et problem. Vi er i drøftelser med undervisningsministeriet om, hvordan vi, som vi angav i august måned, kan sørge for, at asylansøgernes børn får undervisning i den periode, de er her, og det håber jeg meget snart vi har en løsning på.

Men jeg kan også godt se problemet med de voksne asylansøgere. Det ville da være sundere for dem og også hjælpe dem, hvis de fik en vis støtte til deres – må vi regne med – selvstudium af sproglig art, og jeg vil gerne tage en drøftelse med undervisningsministeren om det. Det bliver nok igen, vil jeg tro, en drøftelse med oplysningsforbundene, som jeg synes må have særlig gode muligheder for at hjælpe på dette område, og jeg vil også tro, de vil være villige til at gøre det. Jeg vil altså så positivt, som jeg kan, svare på disse opfordringer fra hr. Ole Espersens side og sige, at det også er noget, der ligger os stærkt på sinde, fordi det selvfølgelig ikke gør det lettere at have et så stort antal mennesker samlet på asylcentre, hvis de ikke har en

[Justitsministeren]

vis mulighed for beskæftigelse af en eller anden art.

Så må jeg sige, at jeg forstod ikke en bemærkning i forbindelse med dette spørgsmål fra hr. Bernhard Baunsgaard. Hr. Bernhard Baunsgaard sagde, efter at hr. Ole Espersen havde talt: så længe socialdemokratiet ikke svigter, vil der være et flertal for disse ting. Socialdemokratiet er nok i stand til at svare for sig selv, men hvis der skal være nogen som helst mening i hr. Bernhard Baunsgaards bemærkning, er det det samme som at sige, at det konservative folkeparti, venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti ikke interesserer sig for denne medmenneskelige opgave. Jeg mener ikke, hr. Bernhard Baunsgaard har nogen som helst begrundelse for at fremsætte en sådan påstand om de nuværende regeringspartier, og jeg ved ikke, hvad overhovedet meningen skulle være med den udtalelse, hvis ikke det netop var denne.

I det hele taget har jeg noget vanskeligt ved at forstå, at vi ikke kan føre disse drøftelser uden disse meget skarpe bemærkninger, som nogle åbenbart vil excellere i, endda så man søger at overgå hinanden. I dag bærer hr. Lenger dog prisen, og derfor skal jeg ikke beskæftige mig med ham.

Men jeg vil gerne beskæftige mig lidt med fru Ebba Stranges bemærkninger, for fru Ebba Strange plejer at have en meget behersket måde at udtale sig på, også over for dem, der har et andet standpunkt. Derfor forstår jeg ikke, at fru Ebba Strange kan sige, at vi ved denne lovgivning forringer Danmarks stilling, og i samme forbindelse taler om, at det går tilbage i Sverige og andre lande. Hvad er egentlig meningen med den udtalelse?

Mener fru Ebba Strange virkelig, at vi ved at ændre nogle procedureregler kommer til at stå dårligere i Norden og Europa, og hvor der ellers kan være tale om det, på et tidspunkt, hvor det snarere er sådan, at man i nogle af disse andre lande kan nære en vis ængstelse for, at vi går for langt med hensyn til at godkende flygtninge. Det har vi jo hørt indvendinger imod.

Op et andet spørgsmål i samme forbindelse: mener fru Ebba Strange, at vi skal indtage en stilling her i Danmark, der afviger stærkt fra de andre nordiske landes, deriblandt Sveriges, og de andre europæiske landes med hensyn til at godkende og behandle flygtninge? Jeg må indrømme, at så er vi

ganske uenige, for jeg mener netop, at vi skal tilstræbe både en nordisk og en europæisk harmonisering på disse områder.

Hvad mener fru Ebba Strange med, at vi med dette lovforslag og udtalelserne om det forsøger at føre befolkningen bag lyset? Jeg mener, at vi ganske tydeligt og klart har udtalt os om, hvad hensigten og meningen er med disse lovforslag.

Så skriver socialistisk folkeparti i tillægsbetænkningen, at hensigten med lovforslaget udelukkende har været at nedbringe antallet af personer, der får flygtningestatus. Vil fru Ebba Strange med disse ord påstå, at regeringen, regeringspartierne og socialdemokratiet er nogle hyklere, der angiver ét formål, men har et ganske andet? Vil fru Ebba Strange påstå, at disse partier »udelukkende« – det er det ord, der bliver anvendt – lægger dette til rette for at fjerne nogle asylansøgere her fra landet? Mener fru Ebba Strange slet ikke, at de synspunkter, der er anført om, at vi ønsker at nedbringe behandlingstiden for nogle asylansøgere, som vi har indtryk af befinder sig dårligt, når de skal vente i så lang tid, spiller nogen rolle for de lovforslag, vi har fremsat?

Jeg skal yderligere sige til fru Ebba Strange, at ønsket om en hurtig behandling af de velbegrundede sager har direktoratet søgt at opfylde hele tiden. Det sker jo også i de tilfælde, hvor der kommer en principiel afgørelse fra nævnet, så udlændingedirektoratet kan tage sagerne op igen. Jeg gør opmærksom på, at da der kom en sådan principiel afgørelse i sagen vedrørende palæstinenserne, tror jeg, det lykkedes for direktoratet i løbet af 2 uger at få ændret det, så vi er altså i gang med det og har været det hele tiden.

Jeg kan sige vedrørende Sandholmlejren, at den tid, vi regner med for den kategori, der må antages at høre til de »åbenbart grundløse«, er ca. 14 dage, men hvis Dansk Flygtningehjælps repræsentant så kommer og siger, at man ikke mener, det er »åbenbart grundløst«, må direktoratet jo tage sagen op igen, og så kan der for de pågældende selvfølgelig blive tale om længere ventetid, for så bliver proceduren en anden.

Jeg kan heller ikke helt forstå, hvad hr. Bernhard Baunsgaard mener, når han taler om, at vi angriber menneskerettigheder. Jeg tror, der blev brugt det udtryk, at det, vi foretager, er et indgreb i menneskerettigheder-

[Justitsministeren]

ne. Det kan det da ikke være, når vi fastholder de samme synspunkter med hensyn til at få flygtningestatus her i landet. Hr. Bernhard Baunsgaard henviser til konventionen, der trådte i kraft i 1952. Det har jeg også gjort ved mange lejligheder og hver gang sagt, at denne konvention giver os nogle forpligtelser, som vi vil opfylde, men det har jo aldrig stået i denne konvention og er heller ikke udtrykt nogen andre steder, at bedømmelsen af en asylansøger skal være genstand for omvendt bevisførelse. Det, hr. Bernhard Baunsgaard er inde på, er jo faktisk, at det skal være myndighederne, der skal bevise, at den pågældende ikke er flygtning. Hvorfor ellers alt dette om, at flygtningene ikke vil komme eller tør komme med deres synspunkter? De får alle mulige opfordringer til det.

Vi skal gerne gennem pjecen, når vi selvfølgelig er nødsaget til at ændre, når der gennemføres lovændringer, betone det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde. I øvrigt mener jeg, at det i det lysbilledforedrag, der bliver holdt for alle asylansøgere, bliver betonet, under hvilke vilkår man kan få flygtningestatus her i landet.

Det, det drejer sig om her, er en ændret procedure, således at vi skaber sikkerhed for, at ventetiden ikke bliver så lang, som den desværre har været.

Så bliver der spurgt: risikerer man ikke med de ændringer i loven, vi har foreslået, at få en masse ændringer, for vi har jo tidligere set – det var hr. Bernhard Baunsgaard, der anførte det – at nævnet har ændret afgørelser, som direktoratet har truffet? Jo, det vil jeg da tro der bliver tale om også i fremtiden, for det drejer sig om principielle sager, altså sager, der får den hidtidige behandling.

Lad mig nævne to eksempler, der vel er de største, på, at direktoratets afgørelse er blevet ændret, fordi der kunne være tvivl om, hvorvidt de pågældende faldt inden for eller uden for konventionen. Det var de asylansøgere, der kom hertil fra Sri Lanka, og så palæstinenserne, som jeg nævnte før. Begge steder foranledigede direktoratet prøvesager ved nævnet, der tog dem op og traf principielle afgørelser, og så måtte direktoratet selvfølgelig i sin kommende administration følge, hvad nævnet havde bestemt. Sådan gik det dengang, og sådan vil det gå i fremtiden. Der findes alle mulige rimelige retssikkerhedsbe-

stemmelser, og de vil fortsat være bedre her i landet end i andre lande.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg skal ikke bestride hr. Kofod-Svendsens ædle motiver til at gå ind for dette forslag, men blot gøre opmærksom på, at det forhold, at der må antages at være flere, hvis ansøgninger, om jeg så må sige, ender i at være åbenbart grundløse, ikke er noget, vi bare gætter på fra oppositionens side. Der foreligger jo et svar fra justitsministeren, som vi naturligvis bad om at kommentere udlændingedirektørens bemærkninger, og der står i svaret:

»Det må antages, at spørgsmålet om, hvorvidt en ansøgning er åbenbart grundløs« – er åbenbart grundløs – »vil opstå i et noget større antal sager.«

Nu vil jeg gerne spørge: tilslutter hr. Kofod-Svendsen sig den virkning af forslaget, som justitsministeriet har beskrevet her?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Den korte bemærkning drejer sig kun om justitsministerens ord om, at jeg havde sagt noget om, at det, man foretog, var en begrænsning af menneskerettighederne. Jeg tror nok, jeg brugte udtrykket, at det var en indskrænkning af mulighederne for at lade menneskerettighederne gælde for en bestemt gruppe asylansøgere, og jeg skal gerne gentage min begrundelse. Danmark er, så vidt jeg ved, det eneste land, der har erfaringer for, at en stærkt belastet gruppe asylansøgere, nemlig dem, der har været meget forfulgt og eventuelt tortureret i deres eget land, ikke tør åbne sig for myndigheder i det fremmede land, og justitsministeren har selv oplyst, at i flere tilfælde er det advokaten, der løser op. I andre tilfælde – men de er færre – sker det ved behandlingen i flygtningenævnet. Og da er det, jeg siger: når man end ikke vil gå med til på baggrund af de erfaringer, vi har her i landet, at beskikke en advokat, så er det rent faktisk en indskrænkning af menneskerettighederne for denne gruppe. Det er det, jeg har sagt, og det efter min opfattelse står fast.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne gøre hr. Leif Hermann opmærksom på det, som professor Gammeltoft-Hansen siger i den redegørelse, der er omtalt snart mange gange, nemlig at der er adskillige, hvis ansøgninger var åbenbart grundløse, der på grund af den meget lange sagsbehandling, 8-9-10-11-12 måneder, er blevet de facto-flygtninge. Hvis de derimod havde fået deres sag meget hurtigt behandlet, ville de have kunnet vende tilbage til deres land. Den redegørelse vil jeg gerne gøre hr. Leif Hermann opmærksom på, hvis han ikke kender den. Den begrundelse, som professor Gammeltoft-Hansen dér giver, tilslutter jeg mig.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil godt takke for ministerens svar om den hurtige behandling af oplagt velbegrundede asylansøgninger, og jeg erindrer også med tilfredshed behandlingen af sagerne om både palæstinenserne og tamilerne, som vi fik forelagt i retsudvalget, og hvor flygtninge-nævnets afgørelser kom til at danne præcedens for direktoratets videre behandling af de sager.

Jeg vil kommentere to andre af de ting, ministeren sagde. Det ene er det med harmoniseringen af lovgivningen i de vesteuropæiske lande.

Vi har i socialistisk folkeparti intet at indvende imod, at man drøfter flygtningelovgivning med de nordiske lande og med andre vesteuropæiske lande. Vi ved, at der er ret stor forskel, hvis vi kigger på hele Europa, på, hvordan man behandler flygtningebegrebet, og hvilke mennesker man giver asyl; det skal jeg ikke komme ind på her, men jeg vil godt slå fast, at for SFs vedkommende er det afgørende, hvis man overvejer at harmonisere lovgivningen, at det sker på det mest humane grundlag, at det sker på grundlag af det, der var baggrunden for den udlændingelov, som vi vedtog her i folketinget for halvandet år siden, og at harmoniseringen ikke kommer til at betyde en svækkelse af det, der var baggrunden for denne udlændingelov, selv om det skulle medføre, at Danmark i en periode kom til at modtage mange flygtninge. Det er der mange vesteuropæiske lande der har gjort før os, endda i et væsentlig

større antal. Vi er ikke i socialistisk folkeparti bekymrede over det antal flygtninge, der søger asyl i Danmark. Vi mener, at indtil videre er vi ikke under pres af det, og vi har ingen grund til ikke at opfylde de målsætninger, der ligger i udlændingeloven.

Så indrømmer jeg – det sagde jeg også i mit første indlæg – at det er skarpe ord, jeg har brugt i tillægsbetænkningen til dette lovforslag, og når jeg har gjort det, er det, som jeg gjorde rede for i mit første indlæg, på baggrund af nogle af de svar, vi har fået. Jeg bruger selvfølgelig ikke ordet »hykleri« – hvad justitsministeren læser ud af de ord, jeg bruger, er op til ham, og jeg har naturligvis også læst, hvad der er forligspartiernes formål med det lovforslag, vi behandler i dag. Jeg håber, at det så også er det formål, der bliver opfyldt. Jeg håber ikke, jeg får ret i, at det i virkeligheden er et andet formål, man går efter, og at det vil vise sig, at det er det, der bliver opfyldt, men jeg har på baggrund af de svar, jeg allerede har citeret – det skal jeg ikke gøre igen – og ministerens svar i forbindelse med artiklen, der citerer hr. Tornøe, sagt, hvad jeg mente om de spørgsmål, og det mener jeg stadig væk. Jeg står derfor ved det, jeg har skrevet, men håber, at virkeligheden vil gøre mine forudsigelser til skamme.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Justitsministeren har i et af de seneste svar til retsudvalget sagt, at han ligesom den socialdemokratiske ordfører ikke vil udelukke, at der kan ske noget i fremtiden med hensyn til denne flygtningelov og udlændinges adgang til riget. Ministeren har ikke, heller ikke her, præciseret, hvilken justering eller mere omfattende ændring han tænkte på, og så er det, vi andre kan være meget bekymrede for, hvad der næste gang skal ske – jeg skal vende tilbage til dette punkt.

Så var der bemærkningen om, hvorvidt jeg troede, at regeringspartierne ikke kom med forslag om og ikke var indstillet på at bruge flere penge på asylsøgerne, mens de venter.

Jeg ved ikke, hvordan man fra regeringspartierne side vil forholde sig, men det, jeg havde i tankerne, var den indskrænkning af indtegreringstiden for de mennesker, der allerede har fået asyl. Det ligger vel snublende nær, at man må opprioritere dem, der har fået asyl, og behandle dem bedre og ikke

[Bernhard Baunsgaard]

først og fremmest koncentrere sig om asylansøgerne. Det var baggrunden for, at jeg sagde, at så længe socialdemokratiet står fast på det punkt, kan det være sikker på et flertal her i tinget, men det skulle da kun glæde mig, om man fra regeringens side siger, at vi må bruge flere penge på de mennesker, der søger asyl, og så kan jeg vel også gå ud fra, at vi ikke ser et nyt forslag om indskrænkning af integreringstiden for dem, der har fået asyl.

Justitsministeren sagde, at det var rigtigt, som jeg påstod – og selvfølgelig er det rigtigt – at flygtningenævnet i en række tilfælde havde ændret de afgørelser, der var faldet i direktoratet. Jeg tror, hr. Gammeltoft-Hansen bruger udtrykket »i mangfoldige tilfælde skyldes det så advokaten«, men justitsministeren fortsætter med at oplyse os om, at i disse sager – principielle eller ikke; der var ikke noget forbehold fra ministerens side – var det ofte sket med dissens. Det er sådan noget, der gør os bekymrede, for så kan vi risikere, at det menneske fra Dansk Flygtningehjælp, som har vetoret med hensyn til at godkende eller ikke godkende afgørelsen i direktoratet, netop er den, der ville tage dissens.

Ministeren bebudede, at man ville åbne for en bedre behandling af asylansøgere. Jeg vil gerne spørge ministeren – lige så snart han er færdig med at tale med den socialdemokratiske ordfører – om han, når vi nu skal have forbedringer for asylansøgere, før de er godkendt, vil indbyde folketinget til at deltage og ikke på forhånd vælge partier ud og sige: det eneste, der interesserer mig, er, hvad de og de partier siger. Måtte jeg ikke bede om, at det kommer til en samlet vurdering i folketinget – for min skyld, hvis regeringen foretrækker, at forhandlingerne foregår uden for folketinget som med dette ændringsforslag, at samtlige partier bliver indbudt til at deltage. Ganske klart: har ministeren til hensigt også med dette punkt at nøjes med et tilfældigt udvalg af partier?

Ministeren brugte udtrykket: hvis man vil undgå konfrontation med befolkningen, så skal man gå frem, som folketingets flertal har gjort. Nej, der ville være en anden udvej, og det er den, ministeren ikke har ønsket. Det er naturligvis at oplyse befolkningen og forklare, hvad det er, Danmark gør i flygt-

ningepolitikken. Det har man ikke ønsket, og det er meget beklæmmende.

Må jeg dog ikke bede ministeren bekræfte, at han i fremtiden i pjecen som det allerførste klart vil oplyse, hvad det er, der er dansk flygtningepolitik, hvor begrænset den i virkeligheden er og i og for sig længe har været, sådan at der ikke er nogen tvivl tilbage hos dem, der kommer hertil, fordi de tror, at Danmark tager meget humane hensyn til asylansøgere? Vil ministeren ikke bekræfte dette heroppefra?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 112 stemmer (S, KF, V, CD, KrF og FP) mod 32 (SF, RV og VS).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Inden vi går til den næste sag, vil jeg gøre opmærksom på, at vi har afstemninger løbende dagen igennem, og da vi har en lang dagsorden, beder jeg medlemmerne være pårate til afstemning, når den starter.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om videreførelse af Finsenlaboratoriets hidtidige forskningsaktiviteter.

Af Agerschou (SF) m.fl.

(Fremsat 24/10 85. Første behandling 6/11 85. Betænkning 28/11 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.